

Viite

MOS0035-39

Asia

Keskustelu raakapuun viennistä jatkuu

Asiasanat VENÄJÄ, KESTÄVÄ METSÄTALOUS

Hoitaa UM ITÄ-22

Hoitaa UE MOS

Koordinoi

Tiedoksi

ITÄ-23; ITÄ-24; ITÄ-25; KPO-03

BER; KIO; PIE; TAL; VIL

KTM; MET; METSÄHALLITUS; METSÄNTUTKIMUSLAITOS; METSÄTEOLLISUUS RY;

MMM/MEO; MTK; SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS; VM; YM

Lesnaja Gazetan sivuilla käydään keskustelua raakapuun viennistä. Akateemikko Kozhuhov kommentoi sls Nybergin artikkelia, johon Nyberg edelleen vastasi.

Keskustelu osoittaa sen, että raakapuun vienti on venäläisille arka aihe, jonka käsittely analyttisesti faktojen pohjalta näyttää olevan vaikeaa.

Tulisi harkita, voisiko suomalainen metsäteollisuus informoida näkyvämmiin Venäjältä ostettavan puun hinnasta ja kustannusrakenteesta sekä puukaupan hyötyvaikutuksista niillä alueilla, joilta puuta viedään.

Sls **Nyberg** tarkasteli Lesnaja Gazetassa 15.04 julkaistussa artikkelissa metsäteollisuuden investointeja Venäjälle ja raakapuun vientiä (MOS0035-39). Kirjoitus on huomioitu hyvin ja siihen on viitattu monissa venäläisten asiantuntijoiden kanssa käydyissä. Kuulemani kommentit ovat olleet varovaisen myönteisiä.

Lesnaja Gazetan päätoimittaja **G. Nadareishvili** kertoi, että eräät metsäalan ammattihenkilöt ovat lähettäneet lehdelle kirjeitä, joissa arvostellaan tiukasti sls Nybergin kirjoitusta. Nadareishvili totesi, että lehti päätti julkaista vain akateemikko **N. Kozhuhovin** vastineen. Kozhuhovin 13.05 julkaistun tekstin Metsäteollisuus ry:ssä tehty käännös on oheisena liitteenä (tiedosto Lesnaja130503Kozhuhov).

Kozhuhovin teksti on hyvin huolella laadittu ja kohtelias. Hän ei arvostele Nybergin esittämiä näkökohtia vaan toivoo, että venäläiset vaikuttajat puolustaisivat yhtä ammattimaisesti ja isänmaallisesti maansa etuja. Tekstissä on kuitenkin osittain sulkumerkeissä huomautuksia, joista muodostuu sanoma, että suomalaisten tavoitteena on vain jatkaa alihintaan puun tuontia ottamatta huomioon Venäjän etuja. Yllättävää on Kozhuhovin väite puolihintaan myynnistä ja toteamus, että koivukuidusta saadaan vain kolmannes oikeasta hinnasta. Hän korostaa myös liioitellusti venäläisen puun teknistä laatua. Kozhuhov tekee johtopäätöksen, että Suomen metsäteollisuuden korkea taso on saavutettu pääosin protektionististen toimien avulla.

Sls Nyberg vastasi Kozhuhoville Lesnaja Gazetassa 31.05. Tämä teksti on oheisena liitteenä (tiedosto Kozhuhov).

Kommentti

Käytävä keskustelu osoittaa sen, että raakapuun vienti on venäläisille arka aihe, jonka käsittely analyttisesti faktojen pohjalta näyttää olevan vaikeaa. On yllättävää, että arvostettu tiedemies, akateemikko Kozhuhov esittää sellaisia liioittelevia väitteitä kuten puolihintaan myynti. Mielestäni Kozhuhovin näkemykset eivät ole satunnainen yhden henkilön kannanotto vaan ne edustavat laajemminkin venäläisten mielipidettä tähän asiaan.

Tulisi harkita, voisiko suomalainen metsäteollisuus informoida näkyvämmiin Venäjältä ostettavan puun hinnasta ja kustannusrakenteesta sekä puukaupan hyötyvaikutuksista niillä alueilla, joilta puuta viedään.

LIITTEET

2 kpl, liitetiedostoina Kozhuhovin teksti 13.05 ja Nybergin teksti 31.05

Lähde: Lesnaya Gazeta 13.05.2003

SUOMEN KOKEMUS OPETTAA

Suomen metsäalan liike-elämän sekä poliitikkojen ”globaali näkökanta” venäläisen pyöreän puun vientiin.

Suomen tasavallan Venäjän suurlähettiläs herra Rene Nyberg esitti Lesnaja Gazetassa (nro 30, 15.4.2003) näkemyksensä Venäjän metsäinvestointien kysymykseen sekä venäläisen puun Suomeen suuntautuvaan vientiin.

Myönnän heti alkuun artikkelin olevan hyvin kiinnostava, kirjoitettu metsäalan ammattituntemuksella yleensä ja erityisesti alan talousseikkoihin perehtyneisyydellä. Hyvin perille menevällä kielellä esitetyistä näkemyksistä haluaisinkin lausua herra suurlähettiläälle kiitokset kun hän arvioi oikein maamme resursseja, korostaa ”väestön hyvää koulutustasoa” siinä mielessä, että sellu- ja paperiteollisuuden tuotteita on toimitettava kuluttajalle suoraan ilman välivarastointia, jne. Analysoisin kuitenkin eräitä ym. artikkeleissa esitettyjä kohtia Venäjän kansallisten etujen näkökulmasta, esiintymällä niiden etujen puolesta yhtä isänmaallisesti kuin herra Rene Nyberg sen tekee. Analyysin tarkoituksena ei ole suinkaan torjua herra suurlähettilään väitteitä, vaan pyrkimys houkuttelemaan venäläisten metsäalan sijoittajien ja päätöksentekijöiden huomiota Venäjän pitkäjänteisiin etuihin. Olen nimittäin varma että näissäkin piireissä löytyy myös todellista isänmaallisuutta.

Ensinnäkin huomiota herättää herra Rene Nybergin artikkelin heti johdannossa lihavoituna korostettu ajatus: ”Joskus venäläiset esittävät investoinnit ja raakapuun viennin ikään kuin vaihtoehtoina”. Toiseksi en voinut välttyä huomaamasta seuraavaa ajatusta: ”Selvää on, että jos kaikki suunnitellut sellu- ja paperitehtaat toteutetaan vuoteen 2015 mennessä niin niiden tuotantoa ei voida sijoittaa markkinoille ilman häiriöitä vaikka Venäjän kotimainen kulutus kasvaisi nopeasti.” Mutta lopullisesti ajatuksenkulku ja koko julkaistun sanoman tarkoitus aukesi luettuani viimeisen osuuden otsikolla ”Puun tuonti ja luottamus”. Tässä yhteydessä on paikallaan kommentoida yksityiskohtaisemmin eräitä seikkoja:

Artikkelissa todetaan: ”Suomalaiset yritykset ovat alkaneet luottaa toimivaan järjestelmään,” (tarkoittaa pyöreän raakapuun virtaviivaistettua vientiä edullisilla hinnoilla Venäjältä Suomeen. – N.K.). Tällaiseen luotettavuuteen ovatkin perustuneet Suomessa tehdyt investoinnit (jotta pystyttäisiin jalostamaan halvan venäläisen raakapuun virtaa. – N.K.), mutta aina kasvavassa määrin myös Venäjällä (jotta tämä virta yhä voimistuisi. – N.K.). Jatkossa seuraa vielä läpinäkyvämpi sanoma niille, joiden tulee ymmärtää se oikein: ”Tässä vaiheessa puuvientikiellot tai äkilliset vientitullien suuret korotukset vaarantaisivat luottamuksen ja myönteisen kehityksen.” Jotta venäläiset eivät vaipuisi aivan epätoivoon, jutussa vähän myöhemmin todetaan: ”...raaka-ainetta on saatavissa riittävästi sekä omalle teollisuudelle että vientiin”.

Arvostelematta mitään kyseisen artikkelin väitteitä haluaisin venäläisten metsäalan poliitikkojen ja yrittäjien (suomeksi sanottuna tämä on metsäklusteri, eli koko alan toiminta aina metsähoidosta lopputuotteeseen) yhtä ammattimaisesti ja isänmaallisesti puolustavan aina ja kaikkialla maansa etuja. Onhan aivan selvä, että maailman metsävaroista neljäsosan omistavan Venäjän talouden ja asukkaiden edut edellyttävät pyöreän puun viennin rajoittamista ja raakapuun vientitullien korottamista. Venäjä on tänään päätenyt tilanteeseen, jossa maasta viedään yli 40 % raakapuuta, myydään sitä puolihintaan (kuten jutussa aivan oikein todetaan 50 % Suomen venäläispuun vientiä

kattavasta koivukuitupuusta en viitsi edes mainita, sillä koivukuidusta emme saa kuin kolmanneksen oikeasta hinnasta). Suomessa ei ole koskaan missään oloissa menetelty tällä tavalla. Suomen metsäpolitiikka on aina perustunut jalostamattoman raakapuun viennin jarruttamiseen kaikin keinoin sekä pyrkimykseen lisäämään metsäalan kotimaisten tuottajien jalostusastetta kaikin välinein ml. pyöreän puun vientitullien korottaminen. Tällaisten rahaperäisten ynnä muiden vaikutuskeinojen ansiosta Suomesta tulikin metsäteknologian eräs johtavia keskuksia.

Lukija löytää paljonkin hyödyllistä tarkastelun alla olevasta hra Rene Nybergin jutusta, ja artikkeliin perehdyttyään (mm. kirjoittamattomaan mutta rivien välistä läpipaistavaan sanomaan) voi tehdä edelleenkin melko lohduttomia johtopäätöksiä: ei riitä että omistaa jotain ylin kyllin, on lisäksi vielä opittava hyvin ja viisaasti sitä yltäkylläisyyttä hyväkseen käyttämään.

Artikkeli on siinä mielessä hyvä opetus metsäalan yrittäjille, asiantuntijoille ja johtajille, sisältäen monta viisasta neuvoa mm. siitä, että institutionaalisilla tekijöillä on perustavaa laatua oleva merkitys, että on tarpeen kehittää laadukas infrastruktuuri ja logistiikka, johon sisältyvät tehokkaat kuljetus- ja toimitusjärjestelmät. Ei kuitenkaan kannata sentään vaipua epätoivoon, eikä sovi päätyä koko maailman ja globaalitalouden ylikansallisten rakenteiden raaka-ainetoimittajaksi. Venäjällä on mahdollisuutensa luoda 2000-luvulla itselleen vankka taloudellinen pohja. En haluaisi enää palata yllä tarkasteltuun juttuun, mutta yhden lainauksen vielä esittäisin, nimittäin siitä, että ”venäläisen puun hinnan tulee kuitenkin olla kilpailukykyinen suhteessa eteläisempien alueiden tuottaman puun hintaan.” Tämä pitää tietysti paikkansa, mutta venäläisen puun fyysiset ja tekniset ominaisuudet, kuten mm. hidas kasvu, mutta vastaavasi parempi taivutus-, halkeamis- ja puunsiirsiirroslujuus, ovat verrattuna eteläisempien alueiden tuottamaan puuhun luokkaa paremmat. Millä perusteella sitten hinnoitellaan etelämaiden lahomman puun arvo versus pohjolan honkamainen luja puu? Mistähän johtune, että ulkomaiset sellutehtaat haluavat ”lujitekuiduksi” aina saada sellukattiloihinsa edes vähäsen pohjoismetsiemme havupuuta?

Älkäämme siis ihan ”antautuko”, vaan ponnistelkaamme siihen suuntaan, että kuuluisa ”venäläinen metsä” toisi venäläisille huomattavaa hyvinvointiosuutta. Herra suurlähettiläälle kuuluvat taas parhaat kiitoksemme, kun hän on jälleen kerran kiinnittänyt huomiomme näihin tärkeisiin ja erittäin ajankohtaisiin asioihin.

N. Kozhuhov

Venäjän maataloustieteiden akatemian jäsen,

Moskovan metsäalan yliopiston talous- ja kv-kaupan laitoksen dekaani

Suurlähettiläs René Nybergin akateemikko Kozhuhovin artikkelia kommentoiva teksti Lesnaja Gazetassa 31.05.03:

Suomen ja Venäjän välinen puukauppa ja metsäsektorin yhteistyö hyödyttää molempia maita

Haluan kiittää akateemikko N. Kozhuhovia siitä, että hän Lesnaja Gazetassa 13.05 perusteellisesti arvioi puukauppaa ja metsäteollisuuden investointeja käsittelevää artikkeliani. Tarkoitukseni ei suinkaan ollut vain patrioottisesti suomalaisesta näkökulmasta perustella Suomen metsäteollisuuden etuja vaan pyrin kertomaan nimenomaan yleisistä kansainvälisistä metsäteollisuuden investointien periaatteista.

Haluan kuitenkin kommentoida kohtaa, joissa akateemikko Kozhuhov näyttää tulkinneen asian toisin kuin olen tarkoittanut. Luottamusta ja puukauppaa koskevan kohdan taustalla ei ole ajatusta siitä, että suomalaisten tulisi saada ostaa alihintaan puuta. Kysymys on kaupasta käypään maailmanmarkkinahintaan. Luottamus ja jatkuvuus ovat tarpeen siksi, että metsäteollisuuden laajojen investointien toteutus on ajallisesti pitkä prosessi. Venäjälle on varmaankin edullista myydä käypään sellaista raaka-ainetta erityisesti koivua, mille ei ole omassa maassa käyttöä. Tällaista kauppaa rajoittavilla äkillisillä tariffimuutoksilla tuskin voidaan saada aikaan investointeja. Investointipäätökset tehdään muilla perusteilla.

Kozhuhov kirjoittaa, että Suomen metsäpolitiikan perusajatus on ollut säätely ja raakapuun pitäminen kotimaassa korkeiden vientitullien avulla. Hän tekee johtopäätöksen, että Suomen metsäteollisuuden korkea taso olisi saavutettu pääosin näiden toimien avulla. Tämä ei pidä paikkaansa. Suomi vei aikanaan runsaasti raakapuuta. Kehittämisen päämenetelmä on ollut oman metsäteollisuuden tekninen kehittäminen, jotta se pystyy hyödyntämään kotimaisen raaka-aineen ja jalostamaan sen korkealaatuisiksi tuotteiksi. Tämä prosessi kesti vuosikymmeniä ja se vaati suuria pääomia. Alkuvaiheessa puun vientitulot myös auttoivat investointien rahoittamisessa. Varmasti on myös Venäjän etu hankkia puukaupan avulla vientituloja niin kauan kuin sen oma teollisuus ei tarvitse kaikkea raaka-ainetta.

Toivon, että Venäjän federaation hallituksen hyväksymän metsäteollisuuden kehittämisohjelman toteutus käynnistyy ripeästi ja että myös suomalaiset yritykset jatkaisivat metsäteollisuuden investointeja Venäjälle.